

Päätös savuhaittaa koskevasta kirjallisesta vireillepanosta/ Viertola, Vantaa

VD/5713/11.03.08.02/2023

VD/1298/11.03.00.02/2025

1 ASIA

Vantaan ympäristökeskukseen on tehty Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 186 §:ssä tarkoitettu kirjallinen vireillepano, jonka mukaan Viertolan kylässä sijaitsevan omakotitalon lämmitysjärjestelmä aiheuttaa naapurustoon savuhaittaa.

2 PERUSTIEDOT

2.1 Vireillepanijat ja vireillepanon keskeisin sisältö

Kirjallinen vireillepano on tullut vireille Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa 4.9.2023.

Asian ovat laittaneet kirjallisesti vireille alueen lähiympäristön 15 asukasta.

1) Yhteyshenkilö:

[REDACTED]

Vireillepanossa on todettu, että varsinkin talvisin yhdestä alueen talosta tuleva savu vaikuttaa vireillepanijoiden elämään todella paljon. Kesällä ongelma on pienempi. Vireillepanossa nostetaan esille huoli siitä, mitä savu aiheuttaa lapsille ja myös aikuisille. On todella hankalaa olla kotona, kun joutuu välillä olemaan voimakkaassa savussa.

Vireillepanon mukaan missään muualla ei ole törmätty siihen, että savu haisisi niin voimakkaana. Talvisin on mahdotonta tuulettaa kotia, kun savu on niin voimakas, vaikka ikkunat olisivat kiinni. Vireillepanijat ovat miettineet poltettavaa materiaalia, koska savu on niin voimakas. On tullut epäily, että kattila ei saa tarpeeksi happea palon aikana.

Savu laskeutuu lähes aina alaspäin ja on usein tummahkoa. Joskus savu on kulkeutunut 50 metrin päähän. Joskus vireillepanijat ovat heränneet savuun.

Vireillepanon mukaan muutamit vireillepanijat ovat keskustelleet vireillepanon kohteen kanssa, mutta vireillepanon kohde ei ole ollut halukas muuttamaan toimintatapaa. Vireillepanossa ei ole esitetty tarkempia tietoja keskustelusta.

Vireillepanossa toivotaan ratkaisua pian, mutta muita vaatimuksia tai ratkaisuehdotusta ei ole esitetty.

Vireillepanon liitteenä on savukirjanpito ajalta 23.9.2022-22.4.2023. Kirjanpidossa on merkintöjä yhteensä 59 päivältä. Niistä päivistä ei ole erillistä merkintää, milloin savukirjanpitoa ei ole tehty poissaolon vuoksi. Merkintöjen mukaan savun voimakkuus on vaihdellut ”tosi tosi vähän” – ”tosi paljon”. Pääsääntöisesti merkinnät ovat koskeneet sisätiloissa havaittua savua.

Kuva 1. Vireillepanon kohde S, vireillepanijat VP, kyselyyn vastaajat K/Ke ja kiinteistöt, joille kysely lähetettiin, mutta vastauksia ei tullut *.

2.2 Vireillepanon kohde

Vireillepanon kohde sijaitsee osoitteessa [REDACTED] kiinteistörekisteritunnus [REDACTED]. Kiinteistönomistajat ovat kiinteistötietojärjestelmän mukaan [REDACTED] kuolinpesän osakkaina [REDACTED].

Kiinteistöllä on vuonna 1955 rakennettu omakotitalo. Nykyiset asukkaat ovat asuneet kiinteistöllä yli 25 vuotta. Kiinteistön lämmityksessä käytetään vuonna 2007 käyttöönotettua Jäspi-40 YVP-kattilaa.

Vireillepanon kohdeasunto samoin kuin vireillepanijoiden asunnot sijaitsevat alueella, jolla on voimassa Koivuhaan asemakaava (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.5.2015). Asemakaavan mukaan alue on asuinpientalojen korttelialuetta (AP). Asemakaavassa ei ole määräyksiä, jotka rajoittaisivat esimerkiksi kiinteistöjen lämmitysjärjestelmiä. Kaavaselostuksen mukaan ”alue sijoittuu Koivuhaan pientaloalueelle. -- Alue on liikenteellisesti ja joukkoliikenteellisesti erinomaisella paikalla isojen liikenneväylien, Kehä III:n ja Tuusulanväylän tuntumassa. Se liittyy luontevasti ole-massa olevaan kaupunkirakenteeseen. Alueella sijaitsee kahdeksan 1950-luvulla valmistunutta pientaloa ja vehreine pihoineen ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Koivuhaasta on tehty aiemmin yleissuunnitelma, jossa on pohdittu Tikkurilantien varren nykyistä tehokkaampaa maan-käyttöä asunto- ja työpaikkarakentamiseen.”

1950-luvulla valmistuneiden pientalojen lisäksi alueella sijaitsee 2010- ja 2020-luvulla rakennet-tuja asuinpientaloja, esimerkiksi kaikkien vireillepanijoiden asunnot. Vireillepanon kohteen länsi- ja lounaispuolella sijaitsee useampia 2010- ja 2020-luvulla rakennettuja kerrostaloja.

Vireillepanon kohderakennuksen rakentamisen aikaan 1950-luvulla alueella oli peltoja, nykyistä selvästi vähemmän asuntoja, ei lainkaan kerros- tai rivitaloja. Vuosituhannen vaihteen aikoihin, nykyisten asukkaiden muuttaessa rakennukseen, alueen tilanne oli rakennettuja teitä lukuun ot-tamatta hyvin samankaltainen kuin 50 luvulla.

3 ASIAN KÄSITTELY

3.1 Toimet haittailmoitusten vuoksi ennen kirjallisen vireillepanon tekemistä

Vantaan ympäristökeskukseen on tehty 19 savuhahtailmoitusta vuosina 2019–2023. Eri ilmoittajia on ollut 11.

Vireillepanon kohteelle on toimitettu ohjeistus oikeista polttotavoista ja saatu selvitys siitä, että kiinteistöllä ei polteta jätteitä ja että tulisija on valtuutetun tulisija- ja hormitarkastajan ja nuohoo-jamestarin todettu asianmukaiseksi.

Pelastuslaitokselta 11.1.2022 saadun tiedon mukaan kiinteistöllä oli suoritettu palotarkastus 2018. Tarkastuksella ei kirjattu puutteita.

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnasta on saatu tieto 19.1.2022, että kattilan muutostyöt eivät ole edellyttäneet maakäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999,) mukaista lupaa. Rakennusvalvon-nan tietojen mukaan rakennuksen lämmitystapana on vesikeskuslämmitys, jonka polttoaineena on ”kivihiili, koksi tms.”

7.4.2022 kaksi ympäristötarkastajaa kävi kiinteistöllä, kun haitankärsijältä oli saatu tieto parhailaan käynnissä olevasta savutuksesta. Paikalle tullessa havaittiin selvää savua ja että savu hälveni merkittävästi muutamien minuuttien kuluessa. Kiinteistönomistaja kertoi, että hän oli juuri sytyttänyt kattilan. Samalla katsottiin kiinteistön pihalla varastoituna olevat puut, joissa ei ollut huomauttamista.

3.2 Asian selvittäminen

3.2.1 Kysely naapurustoon

15.11.2023 ympäristötarkastaja toimitti savuhaittahavaintoja koskevan kyselylomakkeen lähialueen kiinteistöihin, pois lukien vireillepanijat. (Kuva 1). Ympäristötarkastaja välitti kyselyn naapuruston kerrostalojen isännöitsijöille välitettäväksi asukkaille.

Kyselyvastauksia palautettiin seitsemän. Yhdessä vastauksessa todettiin, että savuhaittaa ei ole tässä kiinteistössä havaittu, tosin aiemmin asuttaessa läheisessä kerrostalossa, haittaa havaittiin. (Kuva 1. merkintä Ke). Kuudessa vastauksessa todettiin, että savuhaittaa on havaittu viimeisen vuoden aikana (Kuva 1. merkintä K). Kolmen vastauksen mukaan savua on havaittu päivittäin, yhdessä vastauksessa viikoittain, yhdessä kuukausittain ja yhdessä vastauksessa harvemmin kuin kuukausittain. Vastausten perusteella savua oli havaittu sekä sisätiloissa, että ulkona. Kaikissa vastauksissa vastaaja arvioi, että savun lähde on vireillepanon kohde ja lisäksi yhdessä vastauksessa todettiin, että savun lähde voi olla myös [REDACTED] oleva kiinteistö. Kolmessa vastauksessa katsottiin, että savu aiheuttaa viihtyvyshaittaa ja kuudessa vastauksessa katsottiin, että savu aiheuttaa terveyshaittaa.

3.2.2 Yhtäaikaiset savupäiväkirja ja polttopäiväkirja

Ympäristötarkastaja lähetti kirjeitse kaikille vireillepanijoille (9 taloutta) pyynnön pitää savupäiväkirjaa vähintään kuukauden ajan. Lisäksi ohjeistettiin, että savuhavainnoista tulee kirjata esiintymispäivä ja kesto kellonaikoihin, ilmoittamaan esiintyykö savua sisällä, ulkona vai molemmissa ja onko savu voimakkuudeltaan lievää, kohtalaista vai voimakasta¹.

Vireillepanijoilta saatiin yksi savupäiväkirja. Savupäiväkirjassa oli ajalta 9.8.2023-25.2.2024 yhteensä 75 savuhavaintoa. Sisätiloja koskevissa merkinnöissä savun voimakkuus oli lievä 60 kertaa, lievä-kohtalainen 10 kertaa, kohtalainen 5 kertaa ja kohtalainen-voimakas 2 kertaa. Ulkona vastaavat havainnot olivat lievä 55 kertaa, lievä-kohtalainen 8 kertaa, kohtalainen 12 kertaa ja kohtalainen-voimakas 3 kertaa. Savupäiväkirjaan ei ollut merkitty yksittäisen savuhaitan kestoa, mutta erillisessä selvityksessä todettiin keston olevan 15 min-2 tuntia.

Vireillepanon kohdetta pyydettiin pitämään ns. polttopäiväkirjaa ja toimittamaan selvitys puunpolttotavoista. Vireillepanon kohde toimitti 29.2.2024 polttopäiväkirjan, jossa oli merkinnät ajalta 17.1.-22.2.2024. Merkintöjä oli 75 eri polttotapahtumasta. Näistä polttotapahtumista 73 koski

¹ Lievä: 1, selvästi havaittava hajuaistimus, jota ei kuitenkaan koeta epämiellyttäväksi tai ärsyttäväksi.

Kohtalainen: 2, haju koetaan epämiellyttäväksi, mutta se ei aiheuta ärsytysoireita,

Voimakas: 3, haju on epämiellyttävä ja se aiheuttaa ärsytysoireita, kuten hengenahdistusta, silmien kirvelyä, yms

lämmityskattilaa ja 2 sauna. 45 kattilaa koskevassa polttotapahtumassa oli esitetty polttotapahtuman kesto. Niiden palotapahtumien, joista kesto oli merkitty, keskimääräinen palo aika oli 3 h 51 minuuttia.

Polttopäiväkirjassa ja savuhaittapäiväkirjassa oli samaa ajankohtaa koskeva merkintä 19 kertaa, 1-5 kertaa viikossa.

3.2.3 Koepoltto

Asian selvittämiseksi pidettiin koepoltto/tarkastus 26.9.2024. Koepolttoon kutsuttiin myös vireillepanon lepanijat sekä kattilavalmistajan edustaja. Koepoltosta laadittiin tarkastuskertomus, joka toimitettiin jälkikäteen tarkastukseen kutsutuille tahoille. Kattilavalmistajan edustaja ei osallistunut koepolttoon, mutta hänen kommenttinsa huomioitiin tarkastuskertomuksessa. Koepolton aikana ei havaittu merkittävää savuhaittaa.

3.2.4 Muu selvittäminen

Alueen jätehuoltoa ylläpitävältä HSY:ltä on pyydetty tieto vireillepanon kohteen liittymisestä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. HSY:n 25.1.2024 toimittaman vastauksen mukaan kiinteistö on liittynyt järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Sekajäte noudetaan kiinteistöltä neljän viikon välein. Biojätteen erilliskeräysvelvoite on hoidettu kompostoimalla ja kompostointi-ilmoitus on tehty 16.12.2022. Jätetyhjennysten yhteydessä ei ole ilmoitettu mistään normaalista poikkeavasta.

Polttopäiväkirjan perusteella kiinteistölle on kolmesti tilattu palokunta. Ympäristönsuojeluviranomainen pyysi pelastuslaitokselta tietoa asiasta ja mahdollisista savuhavainnoista 27.8.2024. Pelastuslaitokselta ei saatu vastausta asiassa.

20.1.2025 ympäristötarkastaja ajoi vireillepanon kohteen ohi ja havaitsi alueella savua. Hän pysähtyi läheiselle kadulle seuraamaan tilannetta. Savu oli aluksi selvästi havaittavaa ja noin 20 minuutin kuluessa savu laimeni ja muuttui puolen tunnin kuluessa käytännössä näkymättömäksi. Ulkona oli selvä savun haju.

3.3 Vireillepanon kohteen kuuleminen ja vastineet

Vireillepanon kohde jätti vireillepanosta vastineen 29.2.2024. Tässä vastineessa ei varsinaisesti otettu kantaa vireillepanoon. Samalla vireillepanon kohde toimitti pyydetyksi lämmitystä ja puun pienpolttota koskeva selvityksen ja polttopäiväkirjan. Selvityksen kattilassa on automaattisäätö, jonka tarkoituksena on estää varaajassa olevan veden kiehuminen. Alkusuitytyksessä veto on täysin auki. Vireillepanon kohde on asunut kiinteistössä 26 vuotta. Polttoaineena on kuiva sekapuu, puhdas lauta ja koolinki. Arvion mukaan kiinteistössä poltetaan 30 m³ puuta vuodessa.

Vireillepanon kohde jätti vastineensa kyselyvastauksiin, 2023-2024 pidettyyn savupäiväkirjaan ja koepolton tarkastuskertomukseen 20.11.2024. Vastineessa todetaan, että kiinteistön omistaja on kirjannut savupäiväkirjaan havaintojen aikaiset tuulensuunnat, eikä hyväksy savuhavaintoja, jotka on kirjattu pohjois-, luoteis- tai koillistuulen vallitessa, koska savupäiväkirjan pitäjä asuu vireillepanon kohteen pohjoispuolella ja lisäksi kyseisen asunnon ilmanottoaukot ovat kyseisen talon

pohjoispuolella. Vastineessa arvellaan voisiko osa savuhavainnoista olla peräisin vireillepanijoiden ja vireillepanon kohteen itä- ja länsipuolella olevien teiden varrella olevien talojen puun pienpoltosta. Lisäksi vastineessa todettiin, että tarkastusmuistiossa mainitun vaurioituneen tulenohjauslevyn tilalle oli tilattu uusi levy.

3.4 Vireillepanon tekijöiden kuuleminen ja vastineet

Vireillepanijoiden edustaja toimitti 31.10.2024 vastineensa koepolton yhteydessä toimitetusta materiaalista. Vastineessa todetaan, että koepolton aikana savua ei havaittu vireillepanijoiden edustajan kotona tai heidän pihallaan ja, että kattila paloi huomattavasti puhtaammin kuin joillakin kerroilla, kun ovat savua kyseisestä talosta nähneet. Vireillepanijat pohtivat, että poltettaisiinko kattilassa muutakin kuin polttopäiväkirjassa esitettyjä puita, koska savu on välillä hyvin voimakkaan hajuista ja näkyvää. Vastineessa todettiin myös, että polttopäiväkirja ja savupäiväkirja täsmäsivät. Lisäksi vastineessa todettiin, että vireillepanijoiden edustajalla ei ollut aiempaa tietoa pelastuslaitoksen kutsumisesta paikalle.

4 YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN RATKAISU

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto on tutkinut asian ja katsoo, että vireillepano ei edellytä ympäristönsuojeluviranomaiselta toimenpiteitä.

Asiassa ei ole tarvetta antaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi lämmitysjärjestelmää koskevaa YSL 180 §:n mukaista yksittäistä määräystä tai YSL 175 §:n mukaista määräystä ympäristönsuojelumääräysten 15 §:n rikkomisesta.

Saatujen selvitysten perusteella lupajaosto katsoo, ettei vireillä olevassa asiassa ole kyse ympäristönsuojelulain 5 § kohdassa 2 tarkoitetusta ympäristön pilaantumisesta eikä lämmityksestä aiheutuva savu aiheuta naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapurustossa.

5 RATKAISUN PERUSTELUT

5.1 Oikeusohjeet

YSL 180 §: Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. -- Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys.

Hallituksen esityksessä (HE 214/2013 vp) ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta on todettu 180 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa, että pykälä on sama kuin voimassa ollut 85 § kuitenkin niin muutettuna, että määräyksen sisällöstä säädettäisiin nykyistä tarkemmin. Ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 84/1999 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ympäristönsuojelulain 85 §:ssä tarkoitetun määräyksen tulisi olla tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi ja sen tulisi olla kohtuullinen suhteessa toteutuneeseen pilaantumiseen tai pilaantumisen ilmeiseen vaaraan. Määräyksen

antaminen edellyttäisi, että pilaantuminen tai sen olennainen riski on todettu asianmukaisilla selvityksillä. Määräyksiä annettaessa tulisi ottaa huomioon yleinen velvollisuus sietää kohtuullisessa määrin haittoja. Määräyksiä annettaessa otettaisiin huomioon myös pilaantumista aiheuttavan toiminnan luonne ja mahdollisuudet pilaantumisen poistamiseen. Esimerkiksi toiminnan muu välttämättömyys tulisi ottaa huomioon harkinnassa.

Pilaantuminen on määritelty YSL 5 §:ssä. YSL 5 §:n 1. momentin mukaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitetaan:

- *päästöllä* ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään;
- *ympäristön pilaantumisella* sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus;
- --
- *terveyshaitalla* ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyttä; --

175 § Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo ympäristönsuojelulakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;--

Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset 15 § (voimaantulo 1.3.2013)

Vantaan kaupungin uudet ympäristönsuojelumääräykset ovat astuneet voimaan 1.6.2024. Vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan kuitenkin asian vireille tullessa voimassa olleiden säännösten, eli tässä tapauksessa 1.3.2013 voimaan tulleiden ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. Kyseisten ympäristönsuojelumääräysten 15 §:ssä säädetään polttamisesta ja savuhaittojen ehkäisystä seuraavaa:

”Jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Kielto ei koske mm. kuivan, puhtaan ja käsittelemättömän puujätteen polttoa asianmukaisessa tulisijassa, paperin ja pahvin käyttöä sytykkeenä.

Polttamisesta ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille eikä lähiympäristölle. Poltettavan materiaalin tulee olla kuivaa. Lämmityskattilat ja muut tulipesät on säädettävä, huollettava ja niit on käytettävä siten, ettei päästöistä aiheudu haittaa terveydelle tai yleiselle viihtyvyydelle eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Lämmityslaitteiston kunto on vaadittaessa osoitettava asiantuntijan antamalla arviolla.”

Laki eräistä naapuruussuhteista (NaapL) 17 §

Kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntyminen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

5.2 Tosiseikat ja johtopäätökset

Ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat ovat tehneet koepolton/tarkastuksen. Tarkastuksen perusteella ei voitu osoittaa, että toiminnasta aiheutuisi YSL 5 §:ssä tarkoitettua ympäristön pilaantumista. Näin ollen asiassa ei ole perusteltua antaa YSL 180 §:n mukaista määräystä. Muiden saatujen selvitysten osuutta käsitellään alla osana perusteluita, miksi viranomainen katsoo, ettei tapauksessa ole tarvetta YSL 175 §:n mukaisen määräyksen antaminen.

Ympäristönsuojelumääräysten 15 §:ssä on kielletty jätteiden poltto. Määräyksessä on esitetty vaarallisuus poltettavalle materiaalille, polttolaitteiston huollolle ja käytölle. Määräyksen mukaan polttamisesta ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa.

Saatujen selvitysten ja tehdyn tarkastuksen perusteella kyseessä ei ole jätteenpoltto ja eikä poltettava materiaali ole ollut kosteaa. Lämmityskattilan kunnosta ja hormiston nuohouksesta on saatu selvitys. Viranomainen on tiedustellut kattilan säädöistä laitteen valmistajalta, ja valmistaja ei ole havainnut kattilassa tai laitteen säädöissä huomautettavaa. Kyseinen lämmitysjärjestelmä ei ole ristiriidassa rakennusluvan tai rakennuksen käyttötarkoituksen kanssa.

Arvioitaessa aiheutuuko polttamisesta kohtuutonta haittaa, on sovellettu naapuruussuhdelain 17 §:n kohtuuttoman haitan määrittelyssä huomioitavia seikkoja: paikallisia olosuhteita, rasituksen alkamisen ajankohtaa ja kestoa, rasituksen tavanomaisuutta, rasituksen voimakkuutta ja kestoa ja rasituksen syntyminen alkamisajankohtaa. Lisäksi asiassa on annettu painoarvoa alueen asemakaavan selvityksille.

Vireillepanon kohde on sijainnut samalla paikalla noin 70 vuotta ja nykyiset asukkaat ovat asuneet siinä pitkään. Asemakaavoituksen aikana on todettu, että [kaavalla osoitettu] alue sijoittuu luontevasti alueella jo olemassa olevaan rakennuskantaan. Alueella on selvästi enemmän asuintaloja, kuin vireillepanon kohdekiinteistön asukkaiden sinne muuttaessa. Alueella on muutama saman aikakauden talo, mutta pääosin ympäröivät talot ovat myöhemmin rakennettuja.

Ympäristönsuojelulaissa ei ole enää ehdotonta aikaprioriteettiperiaatetta, mutta aikaprioriteetti-periaatteelle tulee antaa harkinnanvarainen merkitys kohtuuttoman haitan/sietovelvollisuuden piiriin kuuluvan haitan arvioinnissa. Asuinrakennusten rakentamisjärjestys ja kaavassa mainittu luonteva yhteys olemassa oleviin rakennuksiin puoltaa aikaprioriteettiperiaatteen soveltamista. Kaikki vireillepanijat ja yhtä lukuun ottamatta kaikki kyselyvastaukset ovat rakennuksista, jotka on rakennettu sen jälkeen, kun nykyiset asukkaat muuttivat vireillepanon kohdekiinteistöön.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tiedossa ei ole, onko uusia rakennuksia rakennettaessa kiinnitetty huomiota alueella jo olleisiin rakennuksiin ja niiden lämmitysmuotoihin.

Vireillepanon kohdekiinteistössä pääasiallinen lämmitysmuoto on puukeskuslämmitys. Alueella on myös muita asuinrakennuksia, joissa on mahdollisuus puun pienpolttoon. Rakennusvalvonalta saatujen tietojen mukaan koko Vantaan alueella puulämmitys on yli tuhannessa pientalossa. Näin ollen alueella puun pienpolttoa voidaan pitää *tavanomaisena*, vaikkakaan ei yleisimpänä tai suositeltavana ainoana lämmitysmuotona etenkin tiheästi rakennetuilla asuinalueilla.

Rasituksen *voimakkuutta* arvioitaessa on huomioitu myös rasituksen *kesto*. Savuhaittatapahtuman päiväkohtaista kestoa ei ole savupäiväkirjoissa raportoitu viranomaisen erityisestä huomiosta huolimatta. Se, että savupäiväkirjassa on useampia merkintöjä saman polttokerran aikana, kertoo siitä, ettei kyse ole pelkästä sytytykseen tai puiden lisäykseen liittyvästä alkutuprahduksesta.

Puun pienpolton savuhaittatapausten käsittelyä koskevassa viranomaisille suunnatussa ympäristöministeriön ohjeessa² esitetty esimerkki ulkona esiintyvän savuhaitan merkittävyyden arvioimiseksi (taulukko 1).

Taulukko 1. Ulkona esiintyvän savuhaitan merkittävyyden arviointimatriisi.

Voimakkuus Esiintymistiheys	1. Lievä. Selvästi havaittava hajuaistimus, jota ei kuitenkaan koeta epämiellyttäväksi tai ärsyttäväksi	2. Kohtalainen. Epämiellyttävä hajuaistimus, mutta ei ärsytysoireita	3. Voimakas. Epämiellyttävä hajuaistimus ja ärsytysoireita, kuten hengenahdistusta, silmien kirvelyä, tms.
1. Harvoin. 1 pv/vk ja yli 1 tunti/kerta	1	2	3
2. Usein. 2-3 pv/vk ja yli 1 tunti/kerta	2	4	6
3. Jatkuvasti. Vähintään 4 pv/vk ja yli 1 tunti/kerta	3	6	9

Matriisin mukaan savuhaitan merkittävyyttä arvioidaan pisteiden perusteella seuraavasti: 1-2 pisteellä haitan arvioidaan olevan terveyden kannalta melko vähäinen, 3-4 pisteellä haitan arvioidaan olevan terveyden kannalta merkittävä ja 5-9 pisteellä, haitan arvioidaan olevan terveyden kannalta hyvin merkittävä.

Koska etenkin ulkona havaitun savuhaitan kestoa ei ole esitetty, on matriisia tulkittava soveltaen. Esiintymistiheys vaihtelee yhdestä viiteen kertaan viikossa, kun esiintymisen kestoa ei huomioida. Haitan voimakkuus vaihtelee lievästä lähes voimakkaaseen.³ Merkittävyyden kannalta

² Heinonen ym, Puun pienpolton savuhaittatapausten käsittely: Ohje viranomaisille. Ympäristöministeriön julkaisuja 2022:21

³ Savun voimakkuutta ilmaiseva arvo 3 on ollut merkinnöissä muodossa 2-3.

huomionarvoista on, että taulukko on tarkoitettu ulkona esiintyvän savuhaitan arviointiin. Kun ulkona on ollut voimakasta savua, samaan aikaan sisätiloissa savun voimakkuus on ollut pääsääntöisesti lievempi. Matriisin mukaan ei ole poissuljettua, etenkin kun kesto ei ole tiedossa, että ulkona yli tunnin oleskelu savussa saattaisi aiheuttaa terveyden kannalta merkittävän haitan. Vireillepanon mukaan talvella ei kuitenkaan juuri oleskella ulkona, joten on todennäköistä, että terveyshaitta on tässä tapauksessa melko vähäinen.

Viranomaisen saamien tietojen mukaan lämmitysjärjestelmästä aiheutuvat savuhaitat ovat vähentyneet muutamana viime vuotena. Muun muassa saaduissa kyselyvastauksissa sekä keskusteluissa vireillepanijoiden kanssa, on ilmennyt, että viime vuosina savuhaittaa on ollut aiempaa vähemmän. Vireillepanon kohde on parantanut järjestelmää vaihdattamalla reikäisen piipunhatun uuteen ja tilaamalla kattilaan uuden osan kattilavalmistajan huomion johdosta. Tällä arvioidaan olevan haitan kohtuuttomuutta vähentävä vaikutus.

Asiassa viranomaiselle tehtyjen ilmoitusten määrä kertoo siitä, että naapurustossa koetaan haittaa polttamisesta, vaikka se ei viranomaisen selvityksen mukaan olekaan kohtuuttomaksi tai siedettävyyden piiriin kuulumattomaksi määriteltävissä. Tällaisen haitan vähentämisessä naapuruston välinen vuoropuhelu ja mahdolliset yhteisesti sovittavat polttoajankohdat/ajat, jolloin kattilaa ei polteta, voisivat vähentää polttamisesta koettua haittaa. Asiassa voisi harkita sovittelutoimiston palveluita (<https://vakehyva.fi/fi/hyvinvointitarjotin/rikos-ja-riita-asioiden-sovittelu>).

6 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

- Ympäristönsuojelulaki (YSL, 527/2014): 5, 169, 172, 174-175, 179-180, 185, 186, 190-191, 205 §:t
- Laki eräistä naapuruussuhteista (NaapL 26/1920): 17 §
- Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003): 19 §,
- Hallintolaki (434/2003) 20, 32, 34, 36, 39, 56, 58-59 §:
- Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset, voimaantulo 1.3.2013: 15 §
- Ympäristönsuojeluviranomaisen taksat (Vantaan kaupunginvaltuusto 18.4.2016 § 10) ja taksan maksutaulukon muutos (Vantaan ympäristölautakunta 5.11.2020 § 5)

Muut asian ratkaisussa hyödynnetyt lähteet:

- Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp)
- Hallituksen esitys ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 84/1999 vp)
- Heinonen, Tissari, Väättäinen, Louhisalmi, Ohtonen: Puun pienpolton savuhaittatapausten käsittely: Ohje viranomaisille. Ympäristöministeriön julkaisuja 2022:21

7 KÄSITTELYMAKSU

Maksutta. (YSL 205 §)

8 MUUTOKSENHAKU

Jos päätös kohdistuu sinuun siten, että asia koskee oikeuttasi, etuasi tai velvollisuuttasi ja olet tyytymätön tähän päätökseen, voit asianosaisena hakea siihen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitetään pöytäkirjaotteeseen. (YSL 190 §)

Täytäntöönpano: Ote liitteineen (tavallinen tiedoksianto)

- vireillepanon yhteyshenkilö [REDACTED] sähköisesti. (hallintolain 56 § 2 mom. mukaisesti yhteyshenkilön on ilmoitettava tämän asiakirjan tiedoksisaannista vireillepanon muille allekirjoittajille)
- Vireillepanon kohde [REDACTED] kirjeitse.
- Vantaan rakennusvalvonta /kirjaamo.rakennusvalvonta [at]vantaa.fi

Pöytäkirjaote liitteineen on lähetetty sähköisesti x.x.2025 ja postitse xx.xx.2025. Lain sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta 19 §:n mukaan sähköisesti lähetetty asiakirja katsotaan annettun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kirjeitse lähetetyn asiakirjan katsotaan annettun tiedoksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muutoksenhakuohje:

delle ympäristönsuojelulain nojalla tehdystä muusta kuin lupapäätöksestä.

Nro 10. valitus Vaasan hallinto-oikeu-

Lisätiedot:

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Saija Ruponen, puh. 040 194 5032